

## Доля, виспівана в квітах

*(До 120-річниці від дня народження Катерини Білокур)*

Природа стала для неї вчителем, а квіти – головними мотивами полотен. Народилася майстриня в селі Богданівка Яготинського району Київської області. Коли дівчинка почала малювати – точно ніхто не пам’ятає. Та й були це наївні дитячі ескізи, намальовані вуглиною на клаптиках полотна. “Приблизно років у 6 я розмалювала фігурками коней весь шкільний зошит молодшого брата Грицька. – Ах ти, поганка! – кричав батько. Зошит розірвали на шматки. Відтоді мені не давали ні папір, ні олівці”, – йдеться у спогадах художниці. Але в 14 років дівчину знову спіймали за таким безглуздом, як вважали в селі, заняттям. Вжили заходів: різки та найсуворіша заборона малювати. “Одержима”, – говорили про Катерину односельці. Жага отримати художню освіту не покидала Катерину. Дізнавшись з газети, що Київський театральний технікум набирає студентів – вирішила знову ризикнути. Але в Театральному технікумі розмова почалася з питання про закінчення школи, на цьому, все й закінчилося. Документа не було... Відчай проник у душу так глибоко, що в листопадову холоднечу вирішила... топитися. На щастя, обійшлося. Перемогло бажання жити і довести всім, що вона здатна на щось більш значуще, ніж поратися на городі! У 1934 році Катя Білокур створює “Берізку” – одну з перших картин, які принесли їй всесвітню популярність. Через рік з’являються “Квіти за тином” – інший прославлений шедевр. Так, за роботою в городі, по дому та в малюванні минають роки... У 1940 році в Полтавському будинку народної творчості відкривається перша персональна виставка Катерини Білокур. Усі 11 полотен мають колосальний успіх. Художницю нагороджують поїздкою до Москви. “О, з якою я енергією працювала в кінці 1940 року й на початку 1941-го! Вже рідні мої мене не сварили, бо в Полтаві сказали, що я – художник! Чуєте!? Вчені люди назвали мене художником!”, – зі спогадів Катерини. У 1941 році Катерина Білокур створює свій черговий шедевр – “Польові квіти”. У червні 1954 року, в Парижі, відбулася ретроспективна виставка Пабло Пікассо до 75-річчя художника. Метр пам’ятав про чудову колекцію полотен, зібраних у Москві. Художнику дуже хотілося знову побачити ці творіння і показати їх європейським фахівцям. У Париж привезли тридцять сім полотен із запасників Держмузею образотворчого мистецтва й Ермітажу, а також на експозицію привезли картини сучасних художників СРСР. Серед них і три картини Білокур – “Цар-Колос”, “Берізка” і “Колгоспне поле”. Коли їх побачив Пабло Пікассо, весь світ облетіли його

слова: “Якби ми мали художницю такого рівня майстерності, то змусили б увесь світ заговорити про неї!” Це звучало дивно, тим більше, що про сучасне мистецтво він відгукувався вельми невтішно. А “громадянку села Богданівка” Пікассо назвав “геніальною”. Катерина Василівна привернула загальну увагу до своїх полотен, вразивши найвибагливіших знавців та поціновувачів яскравою самобутністю, поетичною силою своїх творів. Вони мовби розповідала світові, який талановитий її народ, як глибоко розвинуте в ньому естетичне почуття, яка сприйнятлива душа до всього прекрасного в житті.

### Рекомендаційний список літератури

1. **Гончар, О.** Чарівниця / О. Гончар // Про наше письменство : літературно-критичні статті, виступи, етюди / О.Гончар. – К. : Рад. письменник, 1972. – С.138-144.
2. **Допіра, Т.** Життя і творчість видатної художниці Катерини Білокур : стаття / Т. Допіра ; наук. кер. Панчук Н. М. // UniVerseум : зб. наук. статей / упоряд. Н. В. Бабій, Р. О. Дубровський; Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка. – Хмельницький : ФОП Цюпак А. А., 2015. – Вип. 2. – С.185-190.
3. **Шевчук, Т. О.** Твори Катерини Білокур на заняттях із української мови у ВНЗ : з розділу "Педагогічні науки" / Т. О. Шевчук // Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка / гол. ред. П. Ю. Саух. – Житомир : РВ ЖДУ, 2005. – Вип. 21. – С.149-151.
4. **Медяник, О.** " Очі Землі, душа Землі" : Квіткове різнобарв'я Катерини Білокур. Урок / О. Медяник // Шкільний світ. – 2008. – №36(452), вересень. – С.19-20. – Вкладка. Образотворче мистецтво, № 6, вересень 2008.
5. **Савченко, Л. М.** Катерина Білокур (1900-1961) : Життя і творчість / Л. М. Савченко // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. – 2009. – №5(05), травень. – С.14-20.
6. **Денисенко, С. І.** Царство Квітів Катерини Білокур : Інтегрований урок з образотворчого мистецтва, української мови та літератури / С. І. Денисенко // Все для вчителя. – 2010. – №25, вересень. – С.28-32.
7. **Волоцька, І. А.** Живопис Катерини Білокур : Інтегрований урок з образотворчого мистецтва та української мови. Твір-опис / І. А. Волоцька // Все для вчителя. – 2010. – №25, вересень. – С.32-33.
8. **Фурсова, Л.** " Я буду художником!" : Вечір пам'яті Катерини Білокур / Л. Фурсова // Дивослово. – 2010. – №12(645). – С.27-30.

9. **Сисоєва, Н.** Доля, виспівана в квітах : До 110-річчя від дня народження К.Білокур / Н. Сисоєва // Шкільний світ. – 2010. – №48(560), грудень. – С.17-20. – Вкладка. Образотворче мистецтво № 12(30), грудень 2010.

10. **Чугуєвець, О. В.** Квітковий рай Катерини Білокур : сценарій для учнів 5-11 класів / О. В. Чугуєвець // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. – 2011. – №10(34), жовтень. – С.27-29.

11. " **А наша ( не при хаті згадувати!) чортів малює!"** : Катерина Білокур (1900-1961) // Шкільний світ. – 2011. – №44(604), листопад. – С.15-18. – Вкладка. Образотворче мистецтво №11(41), листопад 2011.

12. **Потьомкіна, Т. О.** Катерина Білокур. Життя і творчість : засідання клубу " Познайомимось!" у 4 класі / Т. О. Потьомкіна // Початкове навчання та виховання. – 2012. – №11(303), квітень. – С.6-8.

13. **Потась, Л. О.** Бінарний урок " Дивовижний світ Катерини Білокур" : українська мова + образотворче мистецтво, 7-й клас / Л. О. Потась, С. Ф. Закоморна // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. – 2012. – №9 (45). – С.13-19.

14. **Сергієнко, Г.** " І зіткнулись кольори в безкінечне квітування...": творчість Катерини Білокур : виховний захід-сповідь у 10 класі / Г. Сергієнко // Шкільний світ. – 2013. – №12, червень. – С.4-8. – Вкладка. Образотворче мистецтво №6(60), червень 2013.

15. **Цишевська, Л.** " О квітоньки, моя рідня...": заняття в мистецькій вітальні за творчістю Катерини Білокур / Л. Цишевська, С. Водерко, Л. Коновалюк // Дивослово. – 2014. – №7-8. – С.39-43.

16. **Нестудихатка, Н. О.** Мистецька подорож " Моя квітуха Україна : виховний захід про Марію Приймаченко, Катерину Білокур та Параску Хому / Н. О. Нестудихатка // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. – 2016. – №6, червень. – С.42-49.

17. **Тєтенєва, Ж.** Основні типи підрядних речень : урок " Чарівний світ Катерини Білокур " 9 клас із поглибленим вивченням української мови і літератури / Ж. Тєтенєва // Дивослово. – 2017. – №12. – С.7-10.

18. **Отчий край '85** : історико-літературний зб. / упоряд. Д. С. Чередниченко. – К. : Молодь, 1985. – 191 с.

19. **Козуля, О.** Жінки в історії України / О. Козуля. – К. : Український центр духовної культури, 1993. – 255 с.

20. **Катерина Білокур** : Фотокнига / авт.-упоряд. Н. Розсошинська, О. Федорук – К. : Спалах, 2001. – 127 с.

21. **Сто найвідоміших українців.** – К.; М. : КД "Орфей"; Вече, 2002. – 496 с.
22. **Українки в історії** / за ред. В. Борисенко. – К. : Либідь, 2004. – 328 с.
24. **Шаров, І. Ф.** Художники України: 100 видатних імен / І. Ф. Шаров, А. В. Толстоухов. – К. : АртЕк, 2007. – 480 с.
25. **Шедеври українського живопису** : альбом / упоряд. Д.Горбачов. – К. : Мистецтво, 2008. – 607 с.